

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s poltirnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za štiri leta 2 K. — Naročniki na Hrenovo 8 K, in drugi izvenredni cene 6 K. — Če hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnika se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Če „Slovenskega Gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Korotška cesta št. 2. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Korotška cesta št. 2. — Naročniki, inserenti in reklamacije. — Naročniki, inserenti in reklamacije. — Za večkratna ogleda primeren popust. V oddelku „Listi“ stane beseda 10 vin. — Inserenti se sprejemajo do torka popoldne. — Reklamacije se pošiljajo na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru.

Slovenke pišejo Wilsonovi hčerki.

V Belgradu, Zagrebu in Ljubljani so se vršili v nedeljo, dne 2. marca protestni shodi slovenskega ženstva proti italijanskemu nasilstvu. Več tisoč Slovenk v Ljubljani je poslalo naslednje pismo hčerki predsednika severoameriških Zedinjenih držav, gospodični Wilson:

„Gospodična Wilson! Tisoč in tisoč mladih src se zateka k Vam, da čujete našo bol in ališite našo prošnjo. Jeseni lanskega leta je strl naš narod okove, v katerih je tičal stoletja. Nova zarja nam je zasijala na obzorju in zveselili smo se je — toda glej! Bliskoma so jo zatemnili osvajačni in nasilni oblaki naših sosedov Italijanov. Nadvzeli so si oblast nad našim malim narodom ter iztrgali iz telesa srce in pljuča — Gorico, Trst, Reko, Istro, Dalmacijo, dele Kranjske in Koroške. Me mladenke iz zaledja pomilujemo naše matere, naše rodne nam sestre iz Istre, Trsta itd. objokujemo jih, ker čutimo njihovo trpljenje in sočutno nosimo z njimi težki jarem tujega gošpodstva. Onim našim sestram, tam ob sinji Adriji, je zaprt kulturen bram — slovenska in hrvatska šola — prepovedana je govorica o zlati svobodi, vklenjene so jim roke, zato tudi ne morejo lastnoročno podpisati iskrene prošnje na Vas, blaga gospodična. Njihova bol je naša bol, njihove težnje so naše težnje. Na poldrug milijonski narod, katerega četrt milijona je v brezobzirnem italijanskem gospodstvu, je sredi velesil mrtva točka. Klic naših mater, ki nosijo v sebi plod, ki pa bo gotovo kričal še kdaj po svetih — doslej ni našel odmeva. Zato se obračamo, me mladenke iz zaledja v imenu vseh stotisoč sester-mladenk iz zasedenega ozemlja do Vas, blaga gospodična kot — zadnje pribežališče, blagovolite posredovati za našo sveto in pravično stvar pri največjem apostolu miru in najpravičnejšem sodniku in zaščitniku malih in zatiranih — Vašem očetu Woodrow Wilsonu! V Vaše blagohotne roke polagamo naša mlada trpeča, od zatiranja izbičana srca in našo usodo!“

Za kruh nam dajo kamen.

Slovenec, ki se je pretekle dni mudil v Gradcu, nam pripoveduje naslednje:

„Pripeljal sem se zvečer v Gradec. Šel sem v hotel iskat prenočišča. Ko so videli na listku moje slovensko ime in sem hotel plačati z žigosanim denarjem, je zakričal možicelj: „Für die südslavischen Räuber haben wir keine

Wohnung in Graz. Schauen Sie, dass Sie bald verschwinden!“ (Za jugoslovanske roparje nimamo v Gradcu stanovanja. Glejte, da se kmalu izgubite. Krog mene so se začele zbirati obarice, dek'le, hišniki in strežniki. Vse vprek me je sramotilo, pljuvali so na tla pred menoj in počenjali z menoj vse mogoče neumnosti. Ker sem moral ostati v Gradcu radi nujnih opravkov, sem poskušil srečo v drugi gostilni. Komaj pa sem odložil kovček, že pride natakak od prejšnjega hotela in začne upiti kar med vsemi gosti: Was, diesen südslavischen Vagabund wollen sie beherbergen? Schamts Euch!“ (Kaj tega jugoslovanskega potepuha hočete vzeti pod streho? Sram Vas bodi!) In takej sem imel vse goste proti meni. Vpili so, da me je treba pobiti ali pa vsaj zapreti. Tudi tukaj sem moral oditi brez stanovanja. Ko sem bil na ulici, prihitel za menoj fino oblečen gospod in mi pravi: „Vi ste trgovec, kaj ne?“ „Da,“ mu odgovorim. „Prišel sem po nujnih poslih v Gradec.“ „Pojdite z menoj,“ pravi gospod, „bom Vam jaz odstopil stanovanje.“ Bil je graški Slovenec. Vzel me je pod streho. Če ga ne bi slučajno našel, moral bi bil iti na policijo prosit prenočišča.

Drugo jutro grem v kavarno. Naročil sem si kavo. Ko sem dal saharina v kavo, me spozna graški Nemec, ki je bil prejšnji večer navzoč v gostilni, kjer sem v drugič prosil prenočišča. Mož začne vpiti: „Das ist der südslavische Spion, hinaus mit ihm! Keinen Kaffee geben!“ (To je jugoslovanski ogleduh, ven z njim! Ne dajte mu kave!) In res so mi od ust odtrgali kavo proč. Tulili so in grozili na vse mogoče načine. Natakak vzame kozarec vode in mi jo vlije v obraz... Odšel sem na ulico. Ko sem opravil svoje trgovske zadeve, sem se hotel s prvim vlakom odpeljati v Maribor. Pomotoma sem pri blagajni na kolodvoru ponudil blagajniku za vozni listek žigosan desetak. Mož mi je iztrgal karto, vrget bačkovec nazaj in začel upiti na ves glas: „Schon wieder so ein südslavischer Apostel! Für solche Leute haben wir keine Fahrkarten.“ (Že zopet jugoslovanski apostel! Za take ljudi nimamo voznih listkov. In moral sem editi brez voznega listka. Občinstvo mi je začelo groziti. Iz mučnega položaja me je otel slovenski železničar, ki me je po stranski poti odpeljal na peron in mi preskrbel karto. Nenavadno srečnega sem se čutil, ko je vlak pri Špilju prisopihal na svobodna jugoslovanska tla.“

In kako pa mi postopamo z Nemci? Dajmo jim živila in svobodno se smejo kretati

med nami. Celo hujskače in najstrupenejše naše protivnike še pitamo z jugoslovanskim kruhom in mesom... Nemci pa nam kruh vračajo s kamnom....

Preosnova zemljišč v Jugoslaviji.

Kako izvanredne važnosti da je kmetski stan za vsako državo, pokazala nam je najbolj minula vojska. Naša nova domovina — kraljestvo Slovenec, Hrvatov in Srbov — je pred vsem kmetska država in zato bo tudi naloga oblasti, da kolikor mogoče pospešuje in podpira kmetijstvo. Zato pa je tudi narodno vače v Belgradu sklenilo, takoj v eni prvih sej rešiti agrarno vprašanje. Država hoče, ako bo le mogoče, urediti preosnovo zemljišč in razdelitev zemlje še pred pomladansko setvijo.

Kako se bo ta preosnova izvršila, še zdaj ne moremo natančneje poročati, ker nam niso znani vladni predlogi. Tudi vsa preosnova ne pride v poštev v naših krajih, kjer so popolnoma drugačne razmere, kakor n. pr. na Gorškem ali v Dalmaciji itd. Kar bo naše čitatelje najbolj zanimalo, je določba, da se bodo velika posestva razdelila med takšne kmete, ki dandanes ne morejo več živeti od svojega zaslužka, med vojne pohablence, med tiste, ki so vsled vojne največ trpeli in med kmetske delavce.

Kje je meja med velikim in malim posestvom, je težko določiti in je odvisno od krajevnih razmer. Tako n. pr. so razmere v hribovitih krajih popolnoma drugačne, kakor v ravnini. Splošno pa se smatra za veleposestvo tako posestvo, ki meri nad 100 ha.

Da je razdelitev velikih posestev med vojne pohablence, delavce itd. potrebna, pravična in nad vse koristna, to pač uvidi vsakdo. Kajti na ta način bomo pridobili obilno malih in srednjih posestev, ki zadostujejo, da preživijo srednje kmetsko rodbino. Za vzgled vzamimo tri bolj znana veleposestva. Knez Auerperg poseduje 23.600 ha, knez Schönburg-Waldenburg 17.000 ha in knez Windischgrätz 12.000 ha. Samo ti trije gospodje imajo torej v oblasti okrog okrog 53.000 ha, ozemlje, ki popolnoma zadostuje, da lahko prehrani najmanj 5000 srednjih kmetijskih družin.

Da je takšna razdelitev zemlje krivična, je pač jasno. Na eni strani ogromna posestva, da gospodar sam ne ve, koliko in kaj je njegovega, na drugi stani pa ubogi najemniki s kakšno malo njivico, ki jim sveda daleč ne zadostuje, da bi si pridelali vsakdanjega živeža. Ako hočemo zgraditi res lepo, moderno, demokratsko državo, potem si moramo glede zemljišč vzeti za vzgled Srbijo, kjer ne poznajo veleposestev. Srednji kmetijski stan tvori tam kaj najmočnejšo uporo in tako mora biti odsej v celi naši novi domovini. Zasedovali bomo pazljivo to agrarno gibanje in o preosnovi poučili naše čitatelje.

Pospeševanje živinoreje.

Obšutne so rane, katere je vsekala svetovna vojna kmetijstvu. Trpele so vse gospodarske pa noge radi pomanjkanja delavskih moči in nezmožnosti dobiti vsa ona sredstva, katera so za uspešno kmetijstvo potrebna: gnojila, krmila, semenja, stroji itd., radi nasilnih naredb in odredb, kakor tudi radi tega, da se je pouk o kmetijstvu več ko 4 leta zanemarjal, in da so bile kmetijske zadruge in kmetijske družbe ter podružnice v svojem delovanju jako ovirane. Najhujše pa je trpela živinoreja, kjer so nasilne rekvizicije, katere je moral prenašati slovenski kmet, silno zmanjšale stanje živine. Na Štajerskem je padlo število živine v času od 1. maja 1916 do 30. aprila 1918 za 396.000 glav, to je za 54 odstotkov takratnega števila glav. To dejstvo, kakor tudi dejstvo, da dobliva kmetijstvo glavne dohodke, v mnogih krajih edino značajne dohodke iz živinoreje, nam odločno vелеva, da storimo vse, da povzdignemo živinorejo in tako okrepimo naše kmetijstvo, kakor tudi naše celo narodno gospodarstvo.

Da se začne tozadevno smoterno delo in določijo smernice, se je sklical za dan 27. februarja shod živinorejcev iz celega Slov. Štajerja na kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel. Shod je bil jako dobro obiskan, udeležili so se ga živinorejci iz vseh okrajev, skoraj vsi kmetijski učitelji, zelo veliko število živinozdravnikov in zadrugnih delavcev. Shod je otvoril in mu predsedoval ravnatelj I. Belle.

Prvi poročevalec živinozdravnik F. Pirnat je orisal delo za povzdigo živinoreje v mirnem času, omenil, da je bilo na Slov. Štajerskem 80 bikorejskih zadrug, da so plemenske postaje oddajale plemenske svinje in mrjase in da je bila svinjereja tako razvita, da se je letno okrog 100 tisoč komado mladih prascev izvozilo na Kranjsko in Goriško. Opisal je tudi razvoj ovčjereje, reje koz in perutninarstva. Povdarjal je, da treba zavzeti stališče glede pasem in zavarovanja živine.

Inženir Jos. Zidanšek je omenjal, da smo jako zaostali glede govedoreje in da nas čaka mnogo dela, če hočemo škodo popraviti. Priporoča ustanovitev živinorejskih zadrug tam, kjer se nahaja enotna pasema, ustanovitev bikorejskih zadrug pa tam, kjer se razmere niso tako daleč dozorele. Glede izbire pasem priporoča načelo, da se izbere le malo pasem, pač pa pri izbiri gleda na to, da bo živina vsestransko porabna ne samo glede mleka, temveč tudi glede mesa in rabe za vožnjo. Največjo prihodnost ima mوروبodenska pasma. Naš cilj mora biti vzgojiti krave, katere bodo dosegle težo okrog 550 kg in dajale po preteku nekaj let 15 l mleka na dan.

Nadrevizor Vladimir Pušenjak omenja, da se je Slov. Štajer pod prejšnjo vlado zanemarjal tudi glede živinoreje in da je to dejstvo, kakor tudi manjkanje enotnosti vzrok, da se ni mogla razviti primerna živinorejska organizacija, katera naj pozivi vse že obstoječe bikorejske zadruge in pripravlja tla za ustanovitev novih. V nekaterih krajih se bo dalo že kmalu ustanoviti moderne živinorejske zadruge. Ta organizacija — Zveza živinorejskih zadrug — naj jedina vodi vse posle, tičeče se živinoreje in naj bo stajno v stiku z Kmetijsko družbo in poverjeništvom za kmetijstvo. Omenja nadalje, da treba v bodoče upoštevati bolj ko prej načelo samopomoči in ne večno pričakovati, da bodo podpore pripomogle ustanoviti in vzdrževati razne zadruge. Zadrugno načelo naj bo: Obratna sredstva naj se dobe potem primerno visokih deležev in letnih prispevkov članov. Da se delo za povzdigo živinoreje takoj prične, rabimo nujno živinorejske nadzornike in sicer za vsako pasmo (marjadvorsko in mوروبodensko) po jednega in primerno število živinorejskih instruktorjev. Ti strokovnjaki naj vodijo Zvezo, naj pa tudi v tečajih vzgoje potrebno število mladih posestnikov in mladeničev za vodstvo zadrug. Namen te Zveze naj bo vplivati na zakonodajo v vseh živinorejskih se tičečih vprašanjih.

Po poročilih se je razvila živahna debata, v kateri je dr. Božič povdarjal, da moramo stremeti za tem, da bomo gojili plemensko živino, ne živino za zakol, delo za povzdigo živinoreje se pa naj vrši po kmetijski družbi, ne pa po zadrugah in je izustil neresnično trditev, da so bile do sedaj bikorejske zadruge pridružene Kmet. družbi v Gradcu. Kmetijski strokovnjaki, med temi tajnik Kmetijske družbe v Ljubljani, inž. Lah, ki je prišel k zborovanju kot zastopnik poverjenišva za kmetijstvo in Kmetijsko družbo, so povdarjali, da le potom zadrug je mogoče povzdigniti živinorejo in se je to tudi vršilo v vseh naprednih državah, predsednik Zadrugne Zveze pa hoče potom podružnic Kmetijske družbe tako povzdigniti živino-

rejo, da bo lahko oddajala plemensko živino. G. Urleb iz Št. Jurja se poteguje za podpore; lepo povdarja težavno, a uspešno delo za povzdigo živinoreje potom zadrug; g. župan Jak. Nemec, g. Lovro Petovar opozarja na nujno potrebo preskrbeti zadostno število bikov in priporoča, da se ustanovi pododsek Kmetijske družbe za živinoreje; g. prof. Jarc in posl. Vrečko se potegujeta za prosto trgovino, izenačenje cen z hrvaškimi cenami in za odprtje sejmov; g. potovalni učitelj Fr. Goričan nujno nasvetuje naku- pašnika za mlado živino, v teh in podobnih zadevah se še oglase drugi govorniki. Ustanovil se je pododsek Kmet. družbe za živinorejo, v katerem so zastopniki vseh okr. glavarstev, kot predsednik inž. Jos. Zidanšek in sprejela se je resolucija, v kateri se zahteva prosta trgovina z živino in izenačenje cen v celi Jugoslaviji. Nadrevizor Vlad. Pušenjak izraža svoje veselje nad krasno uspelim shodom, povdarja, da se je sprožilo mnogo vprašanj, katere nujno zahtevajo rešitve ter priporoča pododseku, da stori vse potrebne korake, da dobi Slov. Štajer kmalu živinorejskega nadzornika, da vzbudi k življenju obstoječe bikorejske zadruge in pripravlja tla za ustanovitev novih takih zadrug. Z zahvalo udeležencem zaključil g. ravnatelj zborovanje, ki je trajal nad tri ure.

Preskrbnine družin padlih (umrlih) in pogrešanih vojakov.

Vdova ima do pokojnine pravico:

Če je njen mož padel pred sovražnikom, ali pa je umrl na ranah, težkih zunanjih poškodbah, naporih vojne ali nalezljivih boleznih, ki so ga doletele v izvrševanju vojne službe.

Pokojnina pristojna vdovi ne glede na to, če si more sama kaj prislužiti ali ne, ali pa če je premožna ali ne.

Vdova, ki ni živela skupaj z možem, predno je odšel v vojsko, nima pravice do pokojnine, razen če dokaže, da je prenehala zakonska skupnost z možem. Dalje vdova ne dobi pokojnine, če se dokaže, da je njen mož zagrešil velik zločin (mož, ki je pobegnil k sovražniku pred 30. X. 1918 se ne smatra kot vojaški begun, ravnotako ne oni, ki je bil radi svojega jugoslovanskega mišljenja obsojen na težko ječo).

Če dobi vdova po moževi smrti pokojnino, se ji nakaže tudi za vsakega zakonskega ali pozakonjenega otroka, ki ga ima v oskrbi, vzgojevalnina, katera se ji izplačuje toliko časa, da otrok ni preskrbljen, in sicer pri dečkih do končanega 16. l., pri deklicah do končanega 14. l. Sirotam, ki obiskujejo tuzemske šole, se dovoli vzgojevalnina do konca študij, vendar ne dalje kot do končanega 24. leta. Nepozakonjene sirote nimajo pravice do vzgojevalnin. Za take bi prišla slučajna miloščina v pošte.

Obojestransko osiroteli otroci, ki niso še preskrbljeni, dobivajo posebno vzgojevalnino. Vzgojevalnina za sirote brez staršev ali pa za take sirote, katerih mati ali mačeha ne dobiva pokojnine, se nakaže varuhom.

Vloge

za pokojnino vdov in vzgojevalnino sirot naj vsebujejo sledeče podatke: 1. šarža moža (očeta), 2. ime in priimek umrlega (padlega) ali pogrešanega; 3. pri kateri četli, zavodu itd. je služil; 4. a) kdaj in kje je umrl, padel ali se pogreša; b) kje je pokopan; 5. civilni poklic moža (očeta); 6. a) ime vdove (žene) ali b) ime varuha (varuhinje); 7. imena in rojstni podatki živčih otrok; a) zakonskih, b) pozakonjenih, c) nezakonskih; 8. ali so vsi otroci v oskrbi matere (mačeha?); 9. je li vdova (žena) do mobilizacije živela s pokojnim (pogrešanim) možem v zakonski skupnosti; 10. stanovališče in natančen naslov stanovanja vdove (žene) oziroma — ako so otroci tudi brez matere — varuhovo ime, stanovališče in natančen naslov stanovanja. (Ne pozabite navesti tudi zadnje pošte, ker je to za pošiljatev denarja zelo važno); 11. ali prejema rodbina prispevek za preživljanje oziroma državno podporo (naklonitev), ali kako drugo? K tej vlogi naj priloži vdova (žena, varuh, varuhinja) sledeče listine: a) krstni (rojstni) list vdove (žene); b) poročni list vdove (žene); c) krstne (rojstne) liste otrok; d) mrtvaški list (izvleček iz mrtvaškega spisa); e) spričevalo o zakonski skupnosti do mobilizacije (uvrstitve v vojsko). Varuh naj priloži tudi: f) mrtvaški list vdove. Vse te listine se lahko nadomestijo s poročilom župnega urada, ki vsebuje vse podatke iz krstne (rojstne), poročne in mrtvaške matice o družini, ter potrdilo o zakonski

skupnosti. Stranka naj predloži vloge edino le občinskemu uradu. Občinski urad jo pregleda, priloži domovinski list umrlega (padlega) ali pogrešanega in predloži vse skupaj okrajnemu glavarstvu. Ako ni mogoče, napraviti domovinskega lista, naj se vzrek kratko navede, n. pr. družina ima domovinsko pravico v zasedenem ozemlju (n. pr. Solkanu, Primorsko), ali izven naše države. Okrajno glavarstvo dopolni vlogo s spričevalom o nepremožnosti ali s premoženjskim izkazom ter uradnim zdravniškim spričevalom o zdravstvenem stanju vdove (žene) in s potrdilom, ako družina prejema vzdrževalnino ali kako podporo (naklonitev). Tako spopolnjeno vlogo naj glavarstvo vpošlje pristojnemu vojnemu dopolnilnemu poveljstvu. Vojno dopolnilno poveljstvo preskrbi še vse potrebne listine v smislu točke 4, okrožnice z dne 14. septembra 1887.

Iz vloge mora biti razvidno, da je pokojnik podlegel ranam, naporom, nezgodam ali drugim vojnim poškodbam, zadobljenim pred sovražnikom, oziroma brez lastne krivde v izvrševanju vojaške službe. Vojno dopolnilno poveljstvo predloži vlogo za preskrbovalnino vojaški intendanci za Slovenijo v Ljubljani.

Do pokojnine imajo po zakonu o vojnih datvah pod danimi pogoji pravico tudi vdove po možeh, ki so bili med vojsko omenjenemu zakonu podvrženi ali, ki so prostovoljno opravljali vojaško službo. Vdove po vojakih, ki niso vsled vojske umrli, ne dobe pokojnine. Lahko pa prosijo za milostno pokojnino. Takim vlogam za milostno pokojnino naj vdova poleg drugih prilog priloži tudi spričevalo pravosti. Vloga in priloge so kolka proste.

Vse stranke in uradi naj se strogo ravna po teh navodilih; pomislijo naj, da nepravilno napravljena vloga zelo otežuje in množi uradno delo; največ pa trpi seveda stranka, ker se rešitev prešnje radi nepravilne vloge zelo zavleče.

Razne politične vesti.

Naši poslanci v Belgradu. V soboto, dne 1. t. m., ob pol 11. uri dopoldne, so se sešli zastopniki iz celega kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v začasno narodno predstavništvo. Minister za konstituantno dr. Kramer je prečital v slovenskem jeziku ukaz o seživu začasnega narodnega predstavništva, kakor je poslanec Gjurjo Džamonja (iz Bosne) predlagal za predsednika najstarejšega člana Gligorija Jeftanoviča (iz Sarajeva). Predlog je bil soglasno sprejet in predsednik je spregovoril nato svoj pozdravni govor, v katerem izraža veselje in srečo, da je mogel na pragu groba doživeti veliki dan svobode in narodnega ujedinjenja. Sprejel se je zakon o poslovanem redu ter se izvolili začasni tajniki, med katerimi je tudi Slovenec dr. Lovrenčič. Po končani seji so odšli poslanci in ministri k slovesnim službam božjim.

Srbi pozdravljajo slovenske poslance. Naši poslanci so bili v Belgradu zelo prijazno sprejeti. List »Epoha« je prinesel slovensko pisan pozdravni članek, v katerem pravi: Pozdravljamo brate Slovence, ki so na najskrajnejšem našem severu stali kot trdna straža skozi vsa stoletja, od koder so z zaupanjem in s samozavestjo gledali v bodočnost v časih, ko so črni nemški oblaki pokrivali vse slovensko obzorje. Hvala vsem Slovencem, ki v najhujših časih niso izgubili vere v lepšo bodočnost. Srbi pričakujejo od Slovencev, da ne bodo izgubili ljubavi do srbskih bratov, četudi bi med Srbi našli kaj nedostatkov Slovinci naj bodo prepričani, da jih Srbi ne bodo razočarali. Glasilo radikalcev »Samouprava« prinaša istotako navdušen članek k temu zgodovinskemu dnevu.

Za organizacije. Prosimo vse one zaupnike, ki smo jih pozvali, naj izvršijo okrajno organizacijo Slov. Kmečke Zveze, da takoj skličejo shode okrajnih zaupnikov in vse potrebno določijo glede organizacij naše stranke po okrajih. O uspehih teh zborovanj nam poročajte ter nam naznanite seznam okrajnih in župnijskih zaupnikov. Udnina SKZ znaša na leto 2 K. Da delo! — Odbor SKZ.

Protestni shodi slovenskega ženstva proti italijanski in nemški okupaciji naše zemlje so se vršili v nedeljo, dne 2. marca v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu. Vsi shodi so bili nad vse pričakovanje dobro obiskani, bili so veličastna manifestacija za naše zahteve. Iz Ljubljane zlasti nam poročajo, da se je sprejela protestna resolucija in se je sklenilo, poslati pismo na Wilsonovo hčerko, v katerem jo slovensko ženstvo prosi, naj pri svojem očetu posreduje za pravično stvar našega troimenega naroda. Tudi prestolonasledniku regentu Aleksandru se je poslal brzoglavni pozdrav.

Nemškutarenje. Iz ptujskega okraja dobivamo neprestano pritožbe, da na tamošnjem okrajnem glavarstvu nekateri zopet nemškutarijo in dajejo prednost Nemcem in nemčurjem. Glavarstvo še drži več nemških županov. Na Bregu je še n. pr. vse pri starem. Opozorjamo prizadete, da se poboljšajo.

Nemški hujšak, odstavljeni učitelj Abič od Sv. Marjete na Drav. polju, ki širi boljše vizem po Dravskem polju, je sprejet pri Botheju v Račah v službo. S poštarjem Bothejem, zdravnikom Ryžinskim, kramarjem Jegličem, lovcem Greifom in raznimi šnopsarji ruje sedaj Abič proti naši državi. Oblast opozarjamo, da bo sama kriva raznih zloposledic tega šuntanja, ker Abiča ne izkrene čez mejo. Orožniki in glavarstvo ne stori nič!

Srečno pot! Ptujski odvetnik dr. pl. Plachki se preseli v Frohnleiten v Nemško Avstrijo. Njegovemu vzgledu naj prav kmalu sledijo razni Oroseli, Mravlski, Tschebullski itd.

Zaupniki nemškega Volksrata v mariborskem okraju. V roke smo dobili seznam vsenemških in nemških zaupnikov, ki so l. 1914 ovajali naše ljudi in jih pomagali zapirati. Imena teh junakov so: Fran Hausmann, dr. Eric Jurič, Fran Kasper, Karel Mayer, Franc Hallecker, Avgust Muster, Iv. Pelz, Andrej Hofer, vsi v Studencih; Fran Fischereder, H. Gordon, dr. Venigerholz in K. Flucher, vsi v Št. Ilju v Slov. gor.; Bogomir Petschar, Karel Doleczek, I. Hofbauer, vsi v Kamnici; Jožef Wressner pri Sv. Juriju ob Pesnici; Val. Schäffer, Rudolf Kankowsky, T. Berničnik in Karel Pessl, vsi v Krčevinah; R. Pirker, Franc Girstmayr, Iv. Felser in Fr. Derwasek v Leitersbergu; Josip Mihelič, Miha Mogge in I. Schatz v Št. Lovrencu na Pohorju; Julij Ogrizek v Pekrah; Franc Roiko, Alojzij Seidler in H. Striedinger na Pobrežju; Ev. Pilz, A. Hojnik in H. Millner na Pesnici; Martin Pukl, dr. Tausch, Ignac Jöbstl, Peter Trinko, Jan. Roth, vsi na Razvanju; Maks Grilec in Al. Pšunder na Radvanju; Ivan Šabeder in I. Fajdiga na Tezni; Jožef Wiesthaler na Brestnici; J. Paskolo, Alojz Menhardt in Robert Hercog v Svečini; Fran Reininger, Alojz Gornik in Janez Ferk v Jarenini. — To je lista mož, ki so hoteli graditi vsenemški most do Adrije, a jim je jugoslovanska povodenj odnesla vse tramovje. . . . Mnogi izmed teh so bili tudi zaupniki davčne oblasti in so pomagali mavijati davčni vtiak na slovenske davkoplačevalce.

Razpušeni občinski odbori. Poverjenstvo za notranje zadeve je razpustilo nastopne občinske odbore ter postavilo za vodstvo občinskih poslov te-le gerente: Občinski odbor v Št. Ilju v Slov. gor. — gerent Franc Thaler, posestnik v Št. Ilju. Občinski odbor v Podovi — gerent Blaž Lešnik, posestnik v Podovi. Občinski odbor v Račah — gerent And. Rečnik, posestnik v Račah. Občinski odbor v Vareji — gerent And. Kranjc, posestnik v Vareji; kot prisledniki v sosvetu so mu dodeljeni: Avgust Arns, posestnik v Vareji; Ant. Šmigovc, pos. v Vareji; M. Junger, posestnik v Majbergo; Alojzij Brodnjak, posestnik v Sp. Pristavi. Občinski odbor v Poberžu — gerent Ivan Drevenšek, posest. v Poberžu; kot prisledniki v sosvetu so mu dodeljeni: Ignacij Muzek, posestnik v Poberžu; o. Alfonz Svet, dekan in župnik v Št. Vidu; Davorin Tombah, trgovec in posestnik v Št. Vidu; Vinko Pernat, trgovec, gostilničar in posestnik v Št. Vidu; Ivan Hauptman, nadučitelj v Št. Vidu. Občinski odbor v Levancih — gerent Jožef Zelenik, posestnik v Levancih; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Anton Kramberger, posestnik v Levancih; Franc Pihler, posestnik v Levancih; Franc Čeh ml., posestnik v Levancih; Janko Vrtič, posestnik v Gornjem Velovlaku; Tomaž Čuš, posestnik v Gornjem Velovlaku. Občinski odbor v Zavrču — gerent Tomaž Murkovič, posestnik v Zavrču; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Anton Podvinski, župnik v Zavrču; Jožef Rudolf, posestnik v Zavrču; Franc Vuzen, posestnik v Hrastovcu; Martin Šula, posestnik v Hrastovcu; Franc Jurgec, posestnik v Hrastovcu. Občinski odbor v Krčevini — gerent Fr. Vrabl, posestnik v Štukih; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Anton Kolarič, profesor in posestnik v Krčevini; Jožef Petrič, posestnik in mlinar v Štukih; Franc Lah, posestnik v Štukih; Ferdo Skuhala, posojilnični tajnik in posestnik v Vičavi; Ant. Bezjak, učitelj v p. v Vičavi; Ivan Ribič starejši, zidar v Rablčji vasi. Občinski odbor v Stenjcih — gerent Franc Rožmarin mlajši, posestnik v Stenjcih; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Janez Bezjak, posestnik v Stenjcih; J. Vajda, posestnik v Stenjcih; Andrej Vincek, posestnik v Stenjcih; Štefan Kostanjevec, posestnik v Stenjcih. Občinski odbor pri Sv. Trojici v Halozah — gerent Anton Turk, veleposestnik v Gorci; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: o. Lenart Vau-

potič, župnik pri Sv. Trojici v Halozah; Jan. Žigert, posestnik in kovač v Gorci; Anton Svenšek, kmetovalec v Dešni; Janez Merc, posestnik v Gorci; Jakob Šprah, posestnik v Dešni. Občinski odbor v Sedlaški — gerent Jožef Hrnc, posestnik v Sedlaški; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Vencelj Hronek, trgovec in posestnik v Stanošini; Franc Kovačič, kmetovalec v Stanošini; Lovro Drevenšek, kmetovalec v Stanošini; Andrej Zajšek, kmetovalec v Sedlaški. Občinski odbor pri Novicerkvi v Halozah — gerent Anton Konečnik, kmetovalec v Zaklu; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Filip Maučič, posestnik in gostilničar v Zaklu; Franc Večerič, posestnik v Zaklu; Andrej Žirovnik, kmetovalec v Kozmincah; Jožef Horvat, kmetovalec v Kozmincah; Rok Sakelšek, posestnik v Kozmincah. Občinski odbor v Ločah — gerent Ferdo Bobič, nadučitelj v Ločah; kot prisledniki v sosvet so mu dodeljeni: Anton Košir, posestnik v Ločah; Franc Ošlak, posestnik in kovač v Ločah; Jožef Polh, posestnik v Koblah; Vincenc Cugmas, posestnik v Suhem dolu; Anton Brumec, posestnik v Klokočniku; Jožef Rupnik, posestnik v Kravjeku; Fr. Razboršek, posestnik v Podobu.

Italijani se norčujejo iz Wilsona. Goriški begunec, ki živi v Mariboru, je dobil pismo iz Gorice od svojih sorodnikov, v katerem mu pišejo, da so Italijani pred kratkim v sprevedu nosili po Gorici veliko pošabo predsednika Wilsona. Lahko so sramotili Wilsona s tem, da je imela podoba — oslovsko glavo.

Tedenske novice

† Župnik Jožef Meško. V nedeljo dne 2. marca je umrl pri Sv. Miklavžu pri Ormožu tamošnji župnik č. g. Jožef Meško v 49. letu svoje starosti. Rojen je bil leta 1870 pri Veliki Nedelji in kot tretjeletnik v duhovnika posvečan leta 1893. Kot kaplan je služboval v Staremtrgu, v Šmarju pri Jelšah in pri Sv. Juriju ob Ščavnici do leta 1904, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Pogreb se je vršil v ponedeljek dne 4. marca. K zadnjemu počitku ga je spremljalo 20 sbratov. Mnogozasluznemu in vnetemu dušnemu pastirju ter vrlému rodoljubi svetila večna luč!

† S. M. Krescencija Pehan. V nedeljo, dne 2. marca je umrla pri č. šolskih sestrah S. M. Krescencija Pehan v 78. letu svoje starosti. Rojena je bila leta 1841 pri Sv. Jakobu v Slov. gor. V kongregaciji šolskih sester je delovala 37 let. Pogreb se je vršil v torek, dne 4. marca. Naj počiva v miru!

Duhovniške vesti. Za drugega kaplana pri Sv. Petru niže Maribora je nastavljen č. gosp. Matko Krevh, bivši kaplan na Remšniku, ki je bil radi bolezni dosedaj na dopustu. Č. g. Bogdan Lendovšek, drugi kaplan v Staremtrgu, je zopet poklican v vojaško službo; na njegovo mesto je nastavljen bivši vojni kurat č. g. Janko Krusič.

Duhovne vaje za ude III. reda v baziliki Matere Milosti v Mariboru se bodo vršile kvaterni teden v postu. Uvodno premišljevanje je v nedeljo, dne 9. marca ob treh popoldne. V ponedeljek, torek, sredo in četrtek so premišljevanja ob petih zjutraj in ob treh popoldne. Sklep je v četrtek popoldne. — V nemškem jeziku so premišljevanja: v nedeljo, dne 9. marca zvečer ob šestih: uvod. V ponedeljek, torek, sredo in četrtek ob devetih popoldne in zvečer ob šestih. Sklep je v četrtek zvečer. — Udeležiti se jih sme vsak, tudi taki, ki niso udje III. reda.

Mariborski Orel. Nedeljska prireditve mariborskega Orla v dvorani katoliškega delavskega društva je uspela zelo povoljno. Dvorana je bila tako nabito polna, da mnogi niso dobili prostora in so morali oditi. Prireditve je počastilo mnogo odličnih eseb. Tudi general Maister je prihitel med naše mlade Orla, njegove bodoče vojake, istotako mnogo častnikov. Vse točke dnevnega reda so bile proizvajane v veliko zadovoljnost. Naš Orel je zopet pokazal, da se v polni meri zaveda svoje naloge. Le tako naprej po začrtani poti! Na zdar!

V Jugoslaviji svobodna trgovina z vsemi živili. Ministrski svet v Beogradu je sklenil, da je odlej v naši državi popoln svoboden promet z vsemi prehranilnimi sredstvi. Vse druge odredbe v tej zadevi so preklicane. Strogo prepovedan pa je vedno še izvoz živil iz Jugoslavije.

Davka na vino ni več! Iz Konjic nam pišejo: Deželni urad za pobiranje ukinitve (Landesamt für die Verbrauchssteuereinhebung) v Gradcu pošilja vinogradnikom konjiškega okraja plačilne naloge, da bi isti plačali potom položnic tisto nesmiselno samostojno deželno doklado (davek) na zasebno uporabo vina. Prosim, da v Vaših cenj. listih, v »Slov. Gospodarju« in v »Straži« ljudstvo poučite, če ima omenjeni urad v resnici pravico, take doklade v Jugoslaviji pobirati. Jaz mislim, da ne. Gotovo pa je nekaj vinogradnikov, ki gredo na ta lim in plačajo. — Odgovor: Gradec nas zdaj nič ne briga in nam tudi nima predpisovati nikakih davčin več. Vinogradniki in vsi, ki debite omenjene plačilne naloge, vrzite jih v koš in nič ne plačujte v Gradcu. V Gradcu nimamo prav nič več plačevati. Uredništvo.

Slovenska banka. Kaker smo že svojčas poročali, je kupila Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani poslojce v Mariboru, Gosposka ulica (prej Hotel Erzherzog Johann), kjer je ustanovila svojo podružnico. Pozdravljamo ta korak Ljubljanske kreditne banke, to tem bolj, ker je s tem zasiguran razvoj našega trgovstva in obrtništva, in tudi ostalemu občinstvu je dana prilika, da svoj denar pri tem slovanskem zavodu plodonosno nalaga. Opozorjamo cenjene čitatelje, posebno slovenske trgovce in obrtnike na ta domači denarni zavod, ki je pričel dne 24. t. m. s svojim poslovanjem v omenjenih prostorih.

Gasilnim društvam! Zvezno vodstvo sklicuje v nedeljo, dne 9. marca, ob 2. uri popoldne v Narodnem domu v Celju 7. redni občni zbor z zanimivim dnevnim redom. Zaradi izredno velike važnosti tega zborovanja se pozivljajo vsa tovariška društva, naj bodo ta dan zastopana vsaj po enem odposlancu.

Podravska podružnica gozd. društva v Mariboru vabi na prvo redno zborovanje, ki se vrši v nedeljo dne 9. marca t. l. ob 10. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Agrarna reforma in naši gozdni posestniki; 2. Pomen zadružništva za gozdne posestnike; 3. Razni predlogi.

Izpremembe glede oddaje brzojav. Vsled odloka kr. ministrstva za pošto in brzojav se uvedejo počenši od 1. marca 1919 glede oddaje privatnih brzojav sledeče izpremembe: 1. Ob delavnikih od 9. ure zvečer do 7. ure zjutraj ter ob nedeljah in praznikih ves dan se sme oddajati samo nujne, privatne brzojavke (trikratna taksa navadne brzojavke); ta omejitev velja za privatne brzojavke v tuzemstvo in inozemstvo, ne nanaša se pa na časopisne brzojavke. Glede časopisnih brzojav veljajo tere, dosedanje prepisi. 2. Za privatne brzojavke, oddane ob delavnikih od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer, se mora doplačati k navadni taksi še dodatna pristojbina 1 K za brzojavko.

Nemškega letnega časa ne maramo. Vlado prosimo, da ne uvede nemškega poletnega časa, ker sedaj smo vendar samostojni in nismo več pod nemškim Mibelnom. Z uvedbo novega časa se nam je popolnoma prikrajšalo eno uro počitka. Posebno ubogi so šolski otroci, kateri imajo daleč v šolo in imajo po novem času komaj po 7 ur spanja. Tudi ob nedeljah nam je novi čas v škodo. Teh par let se je videlo kako so bile cerkve zjutraj prazne. Delavno ljudstvo zvečer ne pride prej k počitku, in zjutraj bi pa le moral eno uro prej vstati. Torej še enkrat prosimo, da naša vlada upošteva te vrstice in nam pusti naš stari čas, katerega so že naši pradedje imeli. Viljem pa si naj sedaj sam navira in poriva svojo uro nazaj ali naprej. — Več Savinčanov.

Nove pošne znamke. Minister za pošto pripravlja izdajo novih pošnih znamk, ki bodo veljavne za celo kraljestvo SHS in ki pridejo v promet že tekom tega meseca.

Kletarski nadzornik. Poverjenstvo za kmetištvo naznanja, da je s 1. marcem zopet začel v smislu vinskega zakona in tozodavnih naredb delovati kletarski nadzornik Franc Gombač v Ljubljani. Njegov delokrog obsega celo Slovenijo.

Gospodarska zveza v Ljubljani ima v svoji zalogi naslednje poljedeljske stroje: motorje, mlatilnice, travniške brane, sadne in grozdne mline, drobilnike za žito, brzoparilnike, robkače za korožo, reporeznice, viteljne, pljuge, okopatnike za krompir ter različno gospodarsko orodje.

Kdor pogreša svojega sina po imenu Jožef Lorber, ki je služil pri strelskem polku št. 26 in je zdaj vjet v Italiji, naj to naznani pismeno nadučitelju Francu Kotnik pri Sv. Jakobu v Slov. g., kateri ima od istega ugodno poročilo iz vjetništva.

Izvoz zrnja v mline, ki so v Nemški Avstriji. Okrajno glavarstvo v Mariboru razglša: Ker je vsak izvoz živil v Nemško Avstrijo prepovedan, dovoli se izvoz zrnja v mline, ki so v Nemški

Avstriji samo pod sledičimi pogoji: 1. Kmet, ki nosi ali pelje v mlin, mora imeti potrjeno za to (ta svoj pridelek) od svojega župana. V potrdilo mora biti navedena natančna količina in vrsta zrna in nadalje v kateri mlin odpelje stranka. To potrdilo se mora pred prekoračenjem meje pokazati finančni straži ali orožniškemu oddelku, ako je ta bližja. Finančna straža, oziroma orožniško poveljstvo obdrži to potrdilo. 2. Ko pelje stranka (kmet) iz mlina nazaj v naše ozemlje, se mora zopet javiti pri omenjenem oddelku (orožništvo ali financa), kjer se to zabilježi v tozadevne seznane. Ako je večji primanjkljaj ali ako stranka v njej dovoljenem roku sploh ne pripelje moke nazaj, se bo kaznovalo kmeta kot tihetapeca.

Kje se da uspešno rabiti — umetno gnojilo? V dobi pomanjkanja gnojila moramo gledati, da nadomestimo hlevski gnoj z umetnimi gnojili. Kolikor se še dajo dobiti. Tomaževa žlindra se uspešno rabi za raznovrstna žita (rž, pšenica, ječmen in koruza). Te rastline rabijo mnogo fosforne kisline. Na hektar (1/4 orala) zemlje je treba 350 do 400 kg žlindre. Če se gnoji njivo tudi z hlevskim gnojem, bo dosegel še lepši. Za lahko, peščenato ali prodnato zemljo se naj rabi poleg žlindre tudi kajnit in sicer na hektar 400 kg kajnita, ali na mesto tega 250 kg 20% kajniti soli. Žlindra in kajnit se zmešata skupaj in potrosita pred oranjem na njivo. Pomnite pa: Nikdar ne sme priti Tomaževa žlindra v doliko z hlevskim gnojem, ker apno, ki ga vsebuje ta žlindra, izžene iz hlevskega gnojila vse dušičnate snovi. Hlevski gnoj se podorje, žlindra pa se pozneje potrosi na oranje. Kajnit se sam uspešno rabi v lahki, peščeni zemlji. Posebno prija kajnit krompirju, repi, detelji in travnikom. Kjer je lesni pepel uspešno gnojilo, je priporočati tudi kajnit.

Tobak saditi je odslej v naših krajih strogo prepovedano. Tako je odredilo finančno deželno ravnateljstvo.

Nakup plemenskih žrebcev. Oddelek za kmetijstvo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani namerava kupiti več težkih plemenskih žrebcev norške (pingavske) in belgijske pasme. Kdor ima take žrebce na prodaj, naj takoj pošlje ponudbo državnim žrebčarni na Selu pri Ljubljani in navede žrebčevo pasmo, starost in, če mogoče, tudi rod. Lahko se pa žrebci pripeljejo na pregled k licenčovalni komisiji, ki bo poslovala dne 12. marca t. l., ob 11. uri dopoldne, v Brežicah (pred Narodnim domom); dne 13. marca, ob 11. uri dopoldne, v Celju (pred Narodnim domom); dne 14. marca ob 11. uri dopoldne v Mariboru (na živinskem sejmišču); dne 15. marca ob 11. uri dopoldne v Ptuj (na živinskem sejmišču) in dne 16. marca ob 11. uri dopoldne v Ljutomeru (pred obč. uradom).

V ruskem vojnem vjetništvu se še nahaja 11.800 častnikov ter 161.000 mož bivše avstro-ogrske armade.

Napad na škofa. Dne 27. februarja je ob priki opeljenja trupla ministrskega predsednika Eisnerja prišlo v Bambergu na Nemškem do hudih izgrediv. Množica z vojaštvom vred je naskočila stolno cerkev, vlomila cerkvena vrata, razbila notranjo cerkveno opremo, streljala na tamošnjega nadškofa dr. Haucka ter na stolnega župnika. Oba sta težko ranjena. Množica je vlomila v vse cerkve v Bambergu ter povzročila velika upoštevanja. Lepe razmere vladajo tam gori v blaženi Nemčiji!

Zopetna žrtve mariborskih izgrediv. V četrtak, dne 27. febr., je umrl v tukajšnji bolnišnici na posledicah mariborskih demonstracij uslužbenec južne žel. Franc Walcher.

Zidarski mojstri se uljudno vabijo v nedeljo, dne 9. sušca, ob 10. uri predpoldne v Nar. dom v Celju k ustanovitvi Zveze zadrug jugoslovanskih zidarskih mojstrov za Štajersko.

Pozor na tihotapce! V Mariboru se mudi te dni nek ogrski žid, ki kupuje pri prodajalcih usnja vse usnje in podplate, kar namerava spraviti na Ogrsko. Kako pridejo naši ljudje do tega, da tudi za drag denar ne dobe podplatov, za izvoz v inozemsko pa je usnja in podplatov dovolj.

Krivoprisežnik v Slov. Bistrici. Čitalnica priredi dne 8. sušca ob 7. uri večer in dne 9. sušca ob 3. uri popoldne veliko ljudsko igro s petjem v 3 dejanjih in 7 slikah.

Naše dijaku opozarjamo, da je razpisala deželna vlada za Slovenijo (poverjenstvo za uk in bo gočastje) 101 dijaških ustanov. Prošnje je vložiti najkasneje do dne 31. marca. Natančnejši podatki so razvidni iz tozadevnih oglasov.

Zatiranje pbožcev. Okr. glavarstvo Celje razglša z dne 27. jan. 1919, št. 130/1, da oddajo prihodnjič sol samo tisti kmetovalci, kateri oddajo žito oziroma fižol v množini, ki jim je predpisana. — Kaj pa, ali je ne dobimo nič tisti, ki ne moremo žita in fižola dati? Naj mi neslano uči vamo to betvo, ki jo imamo? — Iz mariborskega glavarstva nam pišejo, da na deželi dobijo sladkor samo tisti, ki so oddali predpisane množine žita.

Na merodajnem mestu se nam je reklo, da je to postopanje napačno. Vsaka družina mora dobiti določeno množino sladkorja na karte. Če se komu podi krivica, naj se takoj pritoži na okrajno glav.

Premogovnik Skale-Velenje. Na tukajšnjem premogovniku se trudi socialnodemokratska stranka po svojih zastopnikih z vsami močmi, da bi se vsak delavec zapisal med njene ude. Ako kateri izmed delavcev noče pristopiti k tej stranki, mu grezi posebno eden izmed strankinih voditeljev, da ne bo smel več na delo. Kar ne gre z dobre in s pravico, mora iti s silo. Mnogi so se dali ustrašiti in so se udali sili, a delavci, ki jim ni za socialdem. stranko, ugovarjajo odločno zoper to krivično prisiljevanje. Noben razumen delavec se ne boji, da bi zgubil delo, ako ni z njimi. Premogovnik ni samo za nje, ampak za vsakega delavca. Kdor zna delati in rad dela, si sme tukaj zaslužiti svoj kruh. Zastopnika soc. dem. stranke in tovariše opozarjamo, naj nehaajo s svojimi grožnjami. Vsak delavec ima pravico, da si sam izbere stranko, pri kateri hoče biti.

Dopisi

Maribor. Mestni magistrat razglša: V Mariboru stanujoči posestniki srebrnih in zlatih hrabrostnih svetinj se pozivljajo, da se prijavijo pri mestnem magistratu ter da prineso s seboj kot dokaz določeno legitimacijo. Namesto mesečne rente bo namreč deželna vlada izposlovala, da bodo taki posestniki srebrnih in zlatih hrabrostnih svetinj dobili enkratno odpravnino.

Maribor. Mestni gospodarski urad prodaja v prodajalni na Stolnem trgu jajca komad po 60 v. Na csebo pride 1 jajce na dan. Prodaja se samo na družinske liste.

Maribor. Kot magistratni uradnik v XI. čin razredu je nastavljen Janko Stojan. Prideljen je vojaškemu referatu.

Mestni pogrebni zavod. Emil Gerbac je nastavljen kot magistratni uradnik v IX. čin. razredu. Izročeno mu je vodstvo mestnega pogrebnege zavoda in kot takšnemu mu je podeljen naslov ravnatelja mestnega pogrebnege zavoda.

Krčevinski nemčurji. Proti Jugoslaviji nemškutarji v Krčevinah se vedno hujskajo in pobirajo podpise za Nemško Avstrijo. Trgovca Alojz Stoff kateri živi izključno od slovenskih žuljev in nad sprevednik Alojz Huber agitirata od hiše do hiše. Ta nadsprevednik dolgo časa ni delal službe, ker je bil »belan«, da je lahko hujskal in agitiral proti Jugoslaviji.

Pobrezje pri Mariboru. Dne 23. svečana se je poročil Alojz Potrč z Tončko Sonnenwald. Obilo sreče!

Sv. Križ pri Mariboru. Na sestanku Mladiške Zveze dne 16. febr. se je povdarjalo, kolike važnosti za vzgojo mladeničev je orlovski zavezanost, ki jo razširja glasilo slovenskih Orlov »Mladost«. Da se spoznajo tudi naši mladeniči s to organizacijo, se jih je odločilo deset, da si naroče omenjeni list. Odzvaj bodemo imeli vsak mesec počne sestanke. Mladičji, agitirajte za obilno udeležbo! Prihodnji sestanek dne 19. marca popoldne.

Gornja Sv. Kungota. Slov. Kmečka Zveza je priredila v nedeljo, dne 2. marca pri nas shod, ki je bil izvanredno dobro obiskan. Zbralo se je toliko obmejnega ljudstva iz vseh obmejnih krajev, da se je moralo zborovanje vsiliti na prostem. Zastopani so bili tudi kraji iz lipniškega okraja. Govoril je deželni poslanec dr. Jos. Leskovar iz Maribora.

St. Ilj v Slov. gor. Občni zbor Hranilnice in posojilnice bo v nedeljo, 16. marca po rani božji službi.

St. Ilj v Slov. gor. Naša nedeljska slavnost se je izborna obnesla. Bil je to pravi izobraževalni večer. Veliko počnega smo slišali na tej prireditvi, bilo je pa tudi veliko zabave in smeha. Tako bi moralo biti vsakokrat. Otvoril je prireditel g. župnik Vračko ter je namesto odišlega načelnika natančno poročal o delovanju društva v l. 1918. Govoril je tudi o bodočih nalogah društva, priporočal pristop h društvu ter predlagal nov odbor. Po tem poročilu je govoril stori eno uro domači g. učitelj Jožef Poljanec o postanku Jugoslavije, o vojni legi, gospodarskih odnosih, o ljudstvu, o njeni prihodnosti itd. Govor je bil izvanredno zanimiv, ker je g. predavatelj svojo razlago ilustriral s pomočjo zemljevida ter navduševalen. Na koncu so igrala dekleta zabavno igro »Svojeglavna Minka«. Nekateri prizori so bili mojstersko vprizorjeni. Včasih ni bilo smeha ne konca ne kraja. Igra sama za sebi ni slaba in je vzgojevalnega pomena. Med odmori pa so naši pevci peli narodne pesmi. Zazjo, če le bojejo.

Sv. Jurij v Slov. gor. Dne 26. svečana se je poročil vrl naš somišljenik Fr. Zelenko z Justino Kraner. Poročal je nevestin brat č. g. župnik spodnjekungoški. Svatje s. zbrali za marib. dijaško kuhinjo 120 K, za domače bralno društvo pa 70 K. Istega dne sta obhajala Matija in Julijana Urbančič zlato poroko.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Ker se zadnjič napovedani shod ni mogel vsiti — radi pretrgane želez. zveza nismo dobili obvestila — se vsi v nedeljo, dne 9. marca, po rani službi božji shod SKZ v šoli. Govorita: gg. Vlad. Pušenjak iz Maribora in Dragotin Novak iz Ljutomera. Gospodarji in gospodinje, mladeniči in dekleta, pridite!

Brezno ob Dravi. Gregorjeva nedelja se bo letos obhajala 16. marca z dvojno službo božjo, ob 7 in 10. uri. Zaobljubne procesije (za odvrnjenje bolezn) iz Ribnice in Marbeka pa so napovedane na god sv. Gregorja, letos kvaterno sredo 12. t. m. — Ljudski shod za našo in sosedne fare je določen na Marijin praznik, 25. marca po službi božji v Breznu. Govornik je obljubljen iz Maribora; udeležite se v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo, dne 2. marca smo tukaj ustanovili novo podružnico Slovenske kmetijske družbe. Govorili so: župnik Hrvati, višji živinozdravnik Piraat, urednik Žebot, župana Viktor Glaser in Andrej Haptnan. Predsedoval je trški gerent Alfonz Peraat. Pristopilo je nad 50 članov. Podružnica bo uradovala vsako nedeljo v uradnih prostorih posojilnice v županišču, kjer se sprejemajo novi udi, naročajo semena itd. V odbor so izvoljeni: Pavel Škerbinjek, predsednik; Jakob Pavlič, podpredsednik; Friderik Horvat, tajnik; Maks Lamprecht, blagajnik; odborniki: Karničnik Gašpar za Rdeč breg, Hauptman Andrej za Činžat, Peklar Jožef za Št. Ožbalt; Urbanec Jožef za Lehen in Pajtlar Franc st. za Recenjak. Podružnica obsega župnije Sv. Lovrenc, Puščava in Št. Ožbalt.

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 9. marca po prvi sv. maši (okoli pol 8. ure) se vsi v šoli shod Slov. Kmečke Zveze za Slivnico in okolico. Pridejo govorniki iz Maribora. Razpravljale se bo tudi o važnih gospodarskih zadevah. Kmetje, gospodinje, fantje in dekleta, pridite!

Podova pri Račjem. Podpise za Nemško Avstrijo sta na prigovarjanje lovca Greifa pobirala načelnik tukajšnjih gasilcev Ivan Majer in Janez Frankež. Zraven teh agitirajo za Nemce najbolj safar Rudolf, ki govori nemški kakor bi kamenje tolkel, potem njegov zet Oshman, Janez Finguš in še nekateri drugi. Te ljudi bo treba na moho vzeti v pravem pomenu besede! — Odpušeni Ahč hujska ljudi proti Jugoslaviji, orožniki pa nič ne vidijo.

Slov. Bistrica. Prihodnja nedeljo, dne 9. t. m. po prvem cerkvenem opraviu v Narodnem domu shod Slovenske Kmečke Zveze. Govori dr. Jerovšek iz Maribora in drugi.

Makole. Shod S. K. Z. se vsi dne 16. t. m. po večernicah.

Ptuj. Brata Vošnjak iz znane narodne družine sta otvorila v hiši poleg okrajnega glavarstva trgovino z usnjem, čevlji in surovimi kožami. Imata v zalogi najboljšo podplate in usnje za konjske oprave. Priporočamo narodno trgovino.

Smrje pri Jelšah. Kat. slov. politično društvo za šmarski okraj priredi v nedeljo dne 9. marca po poznem opraviu v Habjanovi gostilni političen shod. Govorita poslanca Vrečko in Gomilšek. Pri staji S. K. Z. vsi na shod!

Dramlje. Zlato gostijo sta obhajala dne 3. marca bivši naš župan Fr. Svetšek in žena Frančiška, r. Kožuh.

St. Ilj pod Turjakom. Vodnikova slavnost našega bralnega društva dne 2. marca se je sijajno obnesla.

Polzela. Hranilnica in posojilnica ima svoj redni občni zbor na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca 1919 ob pol 9. uri dopoldne v uradnih prostorih.

Listnica uredništva

Naročnik št. 121: Sedaj so tiskarne z drugim najnim delom preobložene. — A. T. Slamnjak: Vprašajte na okrajnem glavarstvu ali pri okrajnem živinozdravniku. — Zagaj. Sv. Peter: Le potrpite! Te zadeve bodo kmalu urejene. — Žetale: Vaše pismo radi nezdravih razmer na vaši šoli smo odstopili poverjeniku dr. Verstovšku.